

TERTIA PROVINCIA, XENSI.



*Antiqui-
tas.*

Limites.

*Multitu-
do homi-
num ac
rerum
copia.*

Vre merito nobilif-
sima hæc Xensi Pro-
vincia cum cæteris
omnibus extremæ
huius Asiæ præci-
pue de magnitudi-
ne ac antiquitate
certet: quippe quæ
ab antiquis tempo-

ribus Sinensium fere omnium fuerit Impe-
ratorum sedes, ab ipsis Sinarum initiis ad
exitum usque Hanæ familiæ, hoc est ad an-
nos post Christum natum sexaginta & qua-
tuor supra ducentos: prima hæc quoque,
quantum constat ex vetustissimis Annali-
bus, à primis Sinæ incolis fuit habitata, ac
eos quidem ab occasu magis versus ortum
processisse non ita multo post communem
illam orbis terrarum eluvionem, multis iis-
que admodum firmis rationibus persuasum
mihi est. Cæterum est hæc Provincia ex
Borealioribus ea, quæ maxime vergit ad
occidentem, ad regna enim Prete Joan,
Cascar & Tebet pertingit, quæ omnia Sinæ
Sifan communi appellant nomine. Tanyu
etiam Tartarorum regni à Borea in occa-
sum limites prætergreditur, à quibus muro
illo magno, ac aliquot ad ejus viciniam ex-
tructis munimentis sejungitur: murus non
totam omnino hanc pertransit Provinciam,
sed tantum pervenit ad Crocei usque fluvii
ripas, reliqua quæ supra fluvium sunt, mu-
ro carent, atque sitientis inter arenæ cam-
pos, ac Crocei latissimam profunditatem
intercepta tuta sunt satis: olim frequentius
quam modo regio hæc fuit culta. Idem
Croceus medius inter hanc & Xansi Pro-
vinciam fluens limes est ad ortum, adeo ut
tria quodammodo huius Provinciæ latera
ingens ille fluvius Croceus efformet; quar-
tum, quod ad Australem partem superest,
continui ac densissimi montes claudunt,
per quos ab Honan, Suchuen, & Huquang
separatur.

Dicitur hæc Provincia habere familias
83, 1051. Viros 393, 4176, pro tributo
ordinario solvit tritici miliue saccos 192,
9057, byssi libras 360, serici confecti om-
nis generis 9218, gossipii 17172, panni
gossipini 12, 8770, pro equis regis foeni

fasces 151, 4749, demptis teloniorum, alia-
rumque rerum singularium plurimis vecti-
galibus ac redditibus: complectitur suo sinu
nobiles urbes octo, civitates centum & se-
ptem, præter militares alias ac munimenta,
quorum præcipua sunt undeviginti, de qui-
bus infra agemus.

Aër huius regionis mitis ac clemens est, *Quali-
tas.* fertilis terra ob torrentium ac fluviorum ex-
undationes, cultorumque frequentiam, om-
nium rerum, quæ ad usus humanos faciunt,
felix ibi proventus: venæ auri complures,
tantaque ejus copia, ut licet terræ scrutari
viscera, aut fodinas aperire patriis legibus sit
vetitum, infinita tamen hominum multitu-
do ex huius collectione ac questu, dum flu-
viorum rivulorumque aureas arenas, quas
à venis deducunt, multiplici lotione colli-
gunt, facile vitam transigant; populus hic
ut plurimum humanus est, hospitum amans,
mores suaviores præ se fert, neque adeo
ad studia ut reliqui Borealiores Sinæ, ine-
ptus est.

Illud hæc provincia habet incommodi, *Pluvia
defectus
ac locustæ
molestæ.* quod magis quam reliquæ Boreales pluviae
penuriam sentiat, tantamque sæpe patiat
locustarum populationem, ut, tametsi à Ma-
gistratibus cogantur omnes hominum ordi-
nes in campum egredi ad locustarum quasi
bellum ac internecionem, ita tamen illæ
quandoque depascantur omnia, ut nihil pæ-
ne viride in agris relinquant: tantæ sæpe
sunt earum nubes, ut, veluti eclypsim mi-
narentur, orbem solarem obtegant, omnia-
que ad quæ oculus humanus pertingere po-
test, molestissimis hisce insectis obsita sunt.
Sinæ tamen à locustarum cibo non abhor-
rent, elixasque non pauci in deliciis ac pre-
cio habent: hæc regio perparum licet pro-
ducat oryzæ, tritici tamen ac milii feracissi-
ma est: quin & ob nimiam tritici luxu-
riem, dum ad aliquam excrevit altitudinem
sæpe coguntur oves suas in agros immittere,
ut segetes hyberno etiam tempore in herbis
depascant, quæ mox vere renascens plus vi-
rium habere creditur, quod experiuntur et-
iam subinde Europæi.

Hæc Provincia multa etiam, eaque præ-
clara suppeditat medicamenta, rheubarba-
rum imprimis, quod non sylvestre est, ut
putant *Rheubar-
barum
Sinense.*